

## Nr 246.

Av herr **Sjöblom m. fl.**, *angående vidtagande av åtgärder till förhindrande av vidare utplantering och spridning inom landet av den tyska haren.*

Sedan längre tid tillbaka hava klagomål försports över de skador å fruktträdsplantering inom landet, som förorsakats av den s. k. tyska haren, vilken sedan den inplanterats å skilda orter spritt sig över stora områden inom riket. Under den snörika vintern 1923—1924 hava dessa skador visat sig vara på vissa trakter rent av förödande för fruktträdsodlingen.

Sedan lantbruksakademiens förvaltningskommitté genom bemedling av hushållningssällskapens inom riket förvaltningsutskott låtit insamla uppgifter från hushållningssällskapens trädgårdstjänstemän, trädgårdsägare m. fl. rörande de skador, som under nämnda vinter genom gnagare, nämligen hare, vildkanin och sork förorsakats å fruktträdsplanteringar inom landet, har av de från 16 hushållningssällskap inkomna uppgifterna, som bearbetats inom akademien, i huvudsak framkommit följande beträffande skador, som ansetts vara förorsakade av hare.

Dylika av hare åstadkomna gnagskador å fruktträd ha berört tillsammans 85,195 träd, av vilka 65,702 utgjorts av i plantskola stående träd, vilka genom skadedjuren förlorat allt värde, 16,136 i trädgårdar utplanterade, svårt skadade träd samt 3,357 st. likaledes i trädgård utplanterade träd, som mera lindrigt skadats. Vid låg beräkning av värdet av de sålunda skadade träden uppgår detta till ej mindre än 413,645 kronor för nämnda år.

Av rapporterna framgår vidare, att det i huvudsak varit tysk hare, som åstadkommit skadegörelsen.

Till vidare upplysning i förevarande avseende hänvisas till bilagda av byråchefen i kungl. domänstyrelsen friherre T. W. Hermelin och föreståndaren för kungl. lantbruksakademiens experimentalfälts trädgårdsavdelning, trädgårdsdirektören Gustaf Lind, efter uppdrag av lantbruksakademiens skogs- och trädgårdsavdelning verkställda bearbetning av ovan berörda från hushållningssällskapen inkomna uppgifter.

Av densamma framgår, att ifrågavarande skadegörelse haft den största omfattningen i Skaraborgs, Södermanlands och Malmöhus län, där den för nämnda år uppgått till respektive 96,425, 75,757 och 52,522 kronor.

Från de egendomar, där den tyska haren inplanterats, har den spritt sig allt vidare omkring i landet och synes denna dess spridning alltjämt fortgå inom riket.

Inplanteringen av den tyska haren har verkställts för jaktändamål. Emellertid torde densamma värde såsom villebråd, minst sagt icke kunna uppvägas av den skada, som av densamma förorsakas, och även inom jaktintresserade kretsar är den uppfattningen icke sällsynt, att förekomsten av tysk hare, vilkens inplantering väl skett icke endast för att öka tillgången av villebråd inom landet, utan även för ren nöjesjakt, icke är önskvärd.

Det torde ej heller med fog kunna påstås, att ägare av fruktträdsanläggningar inom trakter, där tysk hare sålunda inplanterats, skulle hava någon skyldighet att med uppoffring av besvär och kostnader vidtaga åtgärder för att söka skydda sina fruktträdsanläggningar, som representera ett betydande icke blott ekonomiskt värde, och vilka först efter lång tid kunna ersättas, mot åverkan av ett skadegörande djur, vars inplanterande icke kan anses vara motiverat av något berättigat intresse.

Fruktodlarens, såväl den mindres som den störres, krav på att hans fruktträdsodlingar icke skola bliva utsatta för en dylik skadegörande åverkan, varom nu är fråga, måste anses såväl ur ekonomisk synpunkt, som ock med hänsyn till de övriga icke rent ekonomiska värden, som fruktodlingen särskilt för den mindre fruktodlaren innebär, vara av så övervägande betydelse, att den nytta och det nöje, som jakten av den tyska haren kan anses medföra, därmed icke äro jämförliga.

Härtill kommer, att det särskilt under snörika vintrar, då snön hopat sig kring kronorna på lågstammiga träd, torde vara omöjligt att på något effektivt sätt skydda träden mot skador av ifrågavarande slag.

Näshults fruktodlareförening har hos Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning om rätt till jakt inom Södermanlands län efter hare i trädgårdar även under tid, då han eljest är fridlyst, över vilken framställning avgivits underdånigt utlåtande av domänstyrelsen den 6 november 1924. Kungl. lantbruksakademien har den 17 november 1924 ävenledes gjort underdånig framställning i ämnet.

Men även om ett allmänt medgivande av en dylik rätt, som berörda framställning avser, i sin mån bidrager att förminska och avvärja de skador och förluster för fruktträdsplanteringar, som förorsakas av den tyska haren, äro dock därutöver även andra åtgärder och föreskrifter erforderliga för att i den utsträckning, som är möjligt, undanröjda och förebygga den tyska harens skadegörelse å landets fruktträdsodlingar.

I sådant avseende torde åtgärder, som avse förhindrandet av vidare utplantering och spridning inom landet av den tyska haren vara de mest lämpliga, i vilket avseende förbud för att till riket införa samt att inom landet transportera, försälja eller eljest till annan avhända sig levande tysk hare eller utplantera sådan i främsta rummet torde böra stadgas.

Att försäljning av levande tysk hare även under den senaste tiden försiggått

inom landet framgår av under innevarande vinter i olika tidningar införda annonser, i vilka levande tyska harar utbjudits.

Under åberopande av vad sålunda anförts, tillåta vi oss därför vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att utan dröjsmål åtgärder måtte vidtagas för förhindrandet av vidare utplantering och spridning inom landet av den tyska haren, samt att för sådant ändamål förbud för att till riket införa, inom landet transportera, försälja eller eljest till annan avhända sig levande tysk hare eller utplantera sådan i främsta rummet måtte stadgas.

Stockholm i januari 1925.

*Oscar E. Sjölander.*

*Per Henning Sjöblom.*

*Erik Nylander.*

---

